

Uredništvo
odbor — Glavni
in odg. urednik
Jože Stular —
tel. 22-111, lok.
82 — Tisk in
kličiji CP »Go-
renjski tisk«

Sava

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GUMIJEVIH IZDELKOV SAVA KRANJ

LETO VII. — STEVILKA 18

Kranj, 6. oktobra 1967

Ali nam je še potreben sindikat ter kakšna naj bo njegova vloga?

Taka in podobna vprašanja si že dalj časa postavlja večina, ki smo vključeni v to družbeno-politično organizacijo. Menim, da se nanje da konkretno odgovoriti.

Večina podatkov in anket kaže, da delavci čutijo in zagovarjajo obstoj sindikata. Tisti, ki kritizirajo obstoj sindikata, so v manjšini. Verjetno pa bomo morali spremeniti metode dela. Bistveno, kar bi morali v sedanjih razmerah doseči, je enotnost akcij od republiških forumov do sindikalnih podružnic. Ne smejo se ponavljati stare napake, ko so podružnice zagovarjale eno, višji forumi pa drugo. Taka neenotnost zelo slabi ugled sindikata. Navažam primer, ko smo po sindikalnih podružnicah precej razpravljali o novih ukrepih v zvezi s socialnim zavarovanjem in take akcije obsojali, medtem ko naši višji forumi niso imeli nobenih konkretnih stališč, ali pa so se strinjali s predlogom. Tudi to nam slabi aktivnost in ugled. Gotovo je temu kriva kadrovska politika, ker delegiramo predstavnike zgolj formalno. Potrebno bo sestaviti vsaj osnovne kriterije, ki jih mora posameznik izpolnjevati, da je lahko sindikalni delavec. Vsem funkcionarjem od podružnic do republike pa je potrebno omogočiti vsaj določen minimum zna-

nja iz ekonomike, samoupravljanja ipd., ter da se spoznajo z metodami dela z ljudmi. Predvsem naj to velja za profesionalne funkcionarje, da ne bodo mltili prazne slame in s svojim neznanjem slabili ugled celotni sindikalni organizaciji.

V posameznih podružnicah je treba zagovarjati tendenco, ki je ponekod že prodrla: delo v malih grupah. To velja zlasti za sestanke, ki so in bodo ena osnovnih oblik političnega dela in dogovarjanja sindikata. Majhna grupa ob ustreznem vodenju laže prediskutira posamezno točko in seveda sprejme ustrezne sklepe. Sklepi naj bi bili jasni in konkretni ter, kjer je to možno, zadolžitve konkretne. Posamezna skupina, ki sklepe sprejme, naj bi kontrolirala izvajanje sklepov. Kontrola izvajanja sklepov mora postati vsakdanja praksa vseh forumov. Zato menim, da je nujno zagotoviti forumom, ki sprejemajo odločitve o politiki, stališčih in akcijah sindikata, tak sestav, ki bo zagotavljal tudi izvrševanje sprejetih odločitev. S tem bomo dosegli tudi večjo odgovornost posameznikov, ki so danes le številke. Obenem je tudi nujno doseči večjo kolektivno odgovornost in udeležbo pri sprejemanju odločitev.

Pri obveščanju članov sindikata o delu občinskih in republiških sindikalnih vodstev je treba doseči bistvene premike. Prav tako ne moremo biti zadovoljni z informacijami, ki jih dobivamo o delu našega sindikalnega odbora.

Treba bo popraviti napake in spremeniti delo sindikalne organizacije. Predvsem menim, da bi se statut sindikata moral dopolniti, oziroma naj bi prvi kongres, ki bo sledil, bil posvečen metodam dela v sindikalni organizaciji.

Naša sindikalna podružnica je o nekaterih od teh vprašanj že razpravljala. Z obč. sind. svetom dobro sodelujemo. Akcije, za katere se dogovorimo, so precej enotne, vendar se dostikrat ne izvedejo do konca. Precej smo aktivni na področju razdeljevanja OD, analitski ocenili. Premalo delamo na področju družbenega standarda. Takole mnenje je bilo izkristalizirano na zadnji seji predsedstva. Sklep po tej diskusiji je bil, da se bo potrebno po grupah pogovoriti o našem družbenem standardu in naši službi dati pravo mesto. Veliko pa je še nalog, ki bodo sledile. Smo tudi pred občinskim občnim zborom, ki naj bi dal v tej situaciji jasna stališča o akcijah, ki so naši organizaciji nujno potrebne. Skušajmo se vsi vključiti v napore, da poživimo delo sindikata!

Zbor delavcev sindikata podružnice tehnična hala

V nekaj stavkih

Te dni je odšel na odslužitev kadrovskega roka tehnik Mile Milivojevič.

Tov. Mile je bil dolgo časa naš redni dopisnik in komentator. Predvsem so bili zanimivi Miletovi sestavki s področja življenja in dela družbeno-političnih organizacij in organov upravljanja.

Te dni bo oblekel vojaško suknjo. Pričakujemo, da se nam bo kdaj pa kdaj oglasil in kaj povedal o življenju naših vojakov. Prav od njih včasih pogrešamo prispevkov.

Zelimu, da bi bil dober vojak in pa, da bi se nam spet pridružil, ko se vrne iz JLA. Medtem pa naj mu krajša čas naše glasilo, ki mu ga bomo pošiljali, ko nam bo poslal svoj naslov.

Zlata značka

Z jesenskimi zagrebškimi velesejmom smo za letos zaključili z razstavljanjem naših kvalitetnih izdelkov na sejmi. Z lastnim paviljonom smo nastopili na spomladanskem sejmu v Zagrebu v okviru sejma prometnih sredstev, v Beogradu na sejmu Tehnike in na zagrebškem velesejmu v hali kožarske in obutvene industrije. Naši sodelavci, ki so si v Zagrebu ogledali naš paviljon, so pohvalili estetski videz paviljona in aranžman izdelkov. Še večjega priznanja smo pa bili deležni od komisije, ki je ocenjevala razstavljene eksponate. **ZLATA ZNAČKA ZA TRODELNO LEZALNO BLAZINO, VZORCASTO, NOVI DEZEN 100/III** je najvišje odličje, zato smo nanj lahko vsi ponosni. Posebno ponosen pa je na odličje kolegij prodajne službe, ki je med množičnimi lastnimi idejnimi vzorci izbral vzorec, ki je bil vseh res izbirni ocenjevalni komisiji. Zlato značko je na banketu v Zagrebu spre-

jela iz rok predsednika komisije naša industrijska oblikovalka Zdenka ULČAR, ki je kakor privedušejo, baje kar malo zrasla zaradi tega. Pa kako ne bi — saj nagrad ne dobimo vsak dan.

Hanek

Popravek

V prejšnji številki se nam je v sestavi Novi alarmni znaki vrnila napaka. Pri točki 3. bi morala biti v tretji vrstici pripomba »velja samo za SR Slovenijo«. Omenjeni stavek stoji na koncu točke 2.

Prosimo bralce, da popravek upoštevajo.

V soboto, 7. oktobra, ob 15. uri bo v dvorani 14, občinske skupščine konferenca organizacije ZK

V nedeljo ob 8. uri pa v delavskem domu — vhod 6 konferenca mladinske organizacije Sava.

Člane kolektiva vabimo na oboje zborovanj.

Le tako naprej!

Do konca avgusta smo realizirali 58,1% letnega plana proizvodnje, ki znaša 14.400 ton. Planska dinamika je zahtevala 57,1%, kar torej predstavlja presežek za 1%. 8-mesečna količinska proizvodnja 9.641 ton je bila ustvarjena v 166 dneh, oz. 58,1 tone dnevno, čeprav bi po enakomerni planski dinamiki to realizirali v 168 dneh, oziroma 57,1 tone na dan. Razlika predstavlja dvodnevno časovno prednost. Za izpolnitev letnega plana nam preostanejo še štiri meseci (vključno september), oziroma 4.759 tone, ali 55,3 tone na delovni dan, kar je za 5% manj kot v prvih mesecih.

Ti pokazatelji nam dajejo vse možnosti, da letni plan dosežemo in presežemo, zlasti, ker ne pričakujemo bistvenih motenj v nabavi surovin.

To pa pomeni, da nam bo prednost v spodbudo, kajti možnosti imamo, da s presežanjem plana

precej povečamo naš dohodek in osebni dohodek. S tem, ko so planske obveznosti nekoliko manjše kot v prejšnjih mesecih, je naš kolektiv ponovno dokazal, da lahko delamo več in bolje, od česar je edino odvisen osebni dohodek.

V primerjavi s poslovanjem v zadnjih dveh letih lahko ugotovimo precejšnje razlike. Predvsem so bila v letošnjem letu pravočasno zagotovljena devizna sredstva, čeprav v omejenem obsegu. Na osnovi tega je bilo možno postavljati realni plan, ne samo okvirno količinsko, ampak tudi s čvrsto časovno dinamiko. Čvrsto planiranje pa pogojuje boljše tehnologijo, kvaliteto, delovno disciplino, produktivnost, skratka, boljše poslovne rezultate.

Že sam pogled na delovni koledar, ki letos še ni doživel sprememb, nam pove, da vlada v podjetju večji red kot v prejšnjih letih.

Pred fluorografsko akcijo

Skupščina občine Kranj se je odločila, da bo na območju občine poškusi s fluorografiranjem čimprej odkriti predvsem pljučno tuberkulozo in pljučnega raka ob podpori strokovne zdravstvene službe. S tem namenom je bila že v letu 1965 fluorografska akcija, ki je zajela vse prebivalce, starejše od 15 let. Fluorografiranje se je tedaj udeležilo 89% prebivalcev, z upravičeno odsotnimi pa 94%. Tedanje fluorografiranje je pokazalo, da je bilo na območju občine 1.820 oseb s prebolelo (inaktivno) tuberkulozo, 185 bolnikov pa z aktivno pljučno tuberkulozo. Od tega je radiografija odkrila novih 40 primerov z aktivno tuberkulozo, 2.785 oseb pa z drugimi pljučnimi obolenji (bronhitis, astma, pljučni rak) in 5.262 oseb z ostalimi obolenji (obolenje srca in žil, anomalije, deformacije). 40% obolenj je bilo ugotovljenih v starosti od 20. do 44. leta, to je v najbolj produktivni delovni dobi, čeprav je obolenj nekoliko več pri starejših letnikih (57%). Vsi bolniki, pri katerih so odkrili pljučno tuberkulozo ali pljučnega raka, so registrirani pri Protituberkuloznem dispanzerju in so pod stalnim zdravstvenim nadzorom, aktivni bolniki pa so se zdravili v Inštitutu za pljučne bolezni in tuberkulozo na Golniku in v drugih bolnišnicah.

Skupščine občine Kranj obvezno za vse prebivalce, starejše od 15 let.

Namen fluorografske akcije je pravočasno odkrivanje bolezni prsnega koša (obolenje pljuč, srca, velikih žil ipd.). Najpomembnejši obolenji, ki jih pravočasno odkriva množična fluorografija, sta pljučna tuberkuloza in pljučni rak. Znano je, da število bolnikov s pljučnim rakom tudi pri nas iz leta v leto narašča.

Pravočasno odkritje pljučnega raka je odvisno prav od pravočasnega rentgenološkega pregleda. Značilno je, da množična fluorografija vse pogosteje preseneti navidezno zdravega človeka z odkritjem rakastega ali tuberkuloznega pljučnega obolenja.

Inštitut za pljučne bolezni in tuberkulozo Golnik opravlja zaradi pravočasnega odkrivanja tuberkuloze in nato uspešnega zdravljenja redne fluorografske preglede prebivalstva. Fluorografski pregledi postanejo koristni šele tedaj, če se pregledu odzovejo vsi prebivalci. Podatki so pokazali, da je največ tuberkuloznih in ostalih obolenj prav med tistimi ljudmi, ki se pregledov ne udeležijo. To so običajno ljudje, ki živijo v slabih higienskih razmerah in navadnih ter se zelo redko zatekajo na zdravniške preglede. Akcija uspe le, če zajame vse prebivalce. Stroške za fluorografiranje je prevze (nadaljevanje na 2. strani)

Tudi letos bo od 2. do 30/10-1967 fluorografiranje, ki je po odloku

Bomo proizvajali avtoplašče ali gole

Na članka v zadnjih dveh številkah našega tovarniškega časopisa SAVA — »Ali bomo proizvajali avtoplašče ali gole« bi želel dati samo nekaj pojasnil glede razgovorov, ki smo jih imeli nekateri predstavniki nogometnega kluba Triglav s predstavniki našega kolektiva.

Tako kot je bilo v prvem članku že navedeno, nas je pri teh razgovorih s predstavniki SAVE vodila misel, kako izboljšati kvaliteto kranjskega nogometa v slovenskem merilu in kako istočasno urediti finančni problem v klubu. Dotacije, ki jih prejemo od SD Triglav se nogometnemu klubu vsako leto manjšajo in to po zaslugi tistih, ki jim nogomet ni pri srcu, ogrevajo se za drugo vrsto športa, pa čeprav ostale zvrsti športa ne privlačijo naših gledalcev. Kljub neštetim prošnjam, naj nam dotacije povečajo sorazmerno kot ostalim, smo vedno potegnili »ta kratko«. Letos je prišlo že tako daleč, da so nam dotacijo od štirih milijonov S dinarjev, ki smo jih prejeli tri leta, znižali za milijon S dinarjev. S tremi milijoni pa ni mogoče igrati niti podzveznega nogometa. Torej smo se odločili, da zaprosimo za patronat SAVO, in če je potrebno, tudi spremenimo ime, kar lahko naredimo.

Tudi v drugih tovarnah delajo tako, da vzamejo pod okrilje panogo športa, ki je najbolj privlačna, to pa je še vedno nogomet. Saj vidimo to v zadnjem času pri Olimpiji in Mariboru, in to kljub vsem aferam okoli denarja. Moramo pa ločiti profesionalni nogomet od amaterskega.

V nogometnem klubu Triglav je vseskozi vsaj ena tretjina igralcev, ki so zaposleni v naši tovarni. Tudi mi smo že dosegali lepe rezultate, saj smo se nekaj let zapored borili za prvaka Slovenije. Da pa pride do stagnacije v moštvo (ne v klubu), je razumljivo, ker se menja generacija, nekateri grejo na druga delovna mesta, drugi na odsluženje kadrovskega roka itd.

Tudi v našem klubu imamo različne posameznike, vendar njihova imena ne pridejo tako bučno v časopis, kot pri panogah, kjer je vse odvisno od posameznika. V Kranju imamo pri atletih samo enega Mileka, ki ga poznajo simpatizerji atletike, ostali pa ne, imamo samo enega Cerarja, katerega dolgo ne bo mogel nihče nadomestiti itd. Tudi mi imamo slovenskega amaterskega reprezentanta Nosana, poleg Kožarja Rajkota je bil dvakrat v mladinski reprezentanci Slovenije. Tudi član našega kolektiva tov. Zorman Tone je bil član mladinske reprezentance, Binkovski je postal profesionalni igralec, pa je bil naš pionir in mladinec, tudi Gavrič, dolgoletni standardni branilec Beograda, je bil naš mladinec. To samo k odgovoru, da nogometaši nič ne pomenijo.

Delo v klubu, kjer je kolektivna igra, je mnogo težje kot pa pri posameznikih. Skupaj spraviti enajst igralcev, ki bodo igrali, se razumeli po načinu igranja in uspevali, ni lahko. To naj bo bolj mimogrede v pojasnilo neukim.

Glede vprašanj v prvem članku bi omenil tole: Preden je članek izšel, bi se moral pisec pozanimati, o čem smo se razgovarjali, ne pa postavljati tako naivna vprašanja, ali bo upravni odbor razpravljal o golih, ko ve, da se to ne bo zgodilo. Nikdar nismo razpravljali o trinajstih novih delovnih mestih za nogometaše, ker so vsi že zaposleni ali pa dijaki. Prepričan je lahko, da se ne bomo registrirali za proizvodnjo golov, da nismo govorili o profesionalni ligi, čeprav bi Kranj lahko to tudi imel.

Pri razgovorih smo tudi dejali, da vztrajamo, da nas v primeru, če se priključimo SAVI, občinska športna zveza še nadalje dotira z zneskom, ki smo ga do sedaj prejeli od športnega kluba. O tem smo se pogovarjali na občinski zvezi. Kajti v primeru, da pride do realizacije teh razgovorov, ne bi opustili dela pionirjev in mladincev, ki jih imamo okoli šestdeset. (Vseh aktivnih je približno sto). Od teh je, po podatkih, ki jih imamo, več kot tretjina otrok naših delavcev. In še enkrat, nikdar nismo razpravljali o profesionalni ligi, ker so za to pač potrebna drugačna sredstva in mislim, da to ni v moči tovarne, temveč bi se za to morala najti rešitev na drugem in za to pristojnem mestu.

Zaradi pripojitve nogometa v tovarni ne bi trpela šport in rekreacija. Nasprotno, s pridobitvijo športnih igrišč bi lahko svoja interna tekmovanja drugače organizirali, kot pa jih sedaj, ko morajo tekmovalec voditi v Čirče na travnik ali pa na Rupo. Tudi odbor smo razpravljali. Sestavljen naj bi bil kolektivna Save, polovica članov pa bi bila iz dosedanjega odbora, ali pa iz članov, ki bi jih na novo izvolili. Tudi blagajnik naj bi bil iz kolektiva Save, in to zaradi tega, da je vsak čas možna morebitna kontrola.

Vse to je le nekaj bistvenih pojasnil o razgovorih, ki smo jih imeli. Mnenja sem, da je treba članom kolektiva realno prikazati situacijo. Ni pa potrebno trditi, da nogometaši ne bi mogli prispevati k uspešni reklami naših izdelkov. Tudi sedanje mlado moštvo bo še dosegalo uspehe (kaj pa nastopi na Gumijadi!). Kolikor se bodo ti razgovori o pripojitvi nadaljevali, bodo imeli itak možnost odločitve člani DS, sind. podružnica, ZK. Z razgovori smo pričeli zato, ker nam nekaterim ni vseeno, kakšen nogomet imamo v Kranju. Dajmo mladini možnost udejstvovanja v športu, vendar moramo za to imeti potrebna sredstva.

Končno gre le za ca štiri milijone S dinarjev, in še to naj bi šlo iz reklamnega sklada. Namesto da bi ta sredstva dajali za razne reklame, bi jih malo odvedli za naše otroke, da bi ti igrali boljši nogomet, kot smo ga mi stari, pa smo bili le že dvakrat slovenski prvaki.

Majee Bogdan

Prejšnji teden smo v naši sredi pozdravili nad sto naših upokojencev. Povabili smo jih, da si ogledajo nove delovne enote v obratu II in jim pripravili dvodnevni izlet v Crikvenico. Vabilu so se odzvali vsi, ki jim zdravje dopušča, da se podajo tudi na izlet.

Pogovarjal sem se z nekaterimi. Reči moram, da so bili zamislili o vsakoletnem srečanju upokojencev nadvse zadovoljni, saj jim to pomeni, da nanje kolektiv ni pozabil.

Pričakujemo, da se nam bo kdo od udeležencev izleta oglašil in kaj več napisal o tem.

Naši gasilci so se tudi slikali s koprskimi kolegi ob najnovejšem gasilskem topu

Ivan Petrič

K članku Zlata značka na ZV: Žal smo dobili posnetek značke prepozno, da bi ga objavili v tej številki. V kratkem pričakujemo informacijo o delu prodajne službe, pa bi ob tej priložnosti objavili tudi omenjeni posnetek.

Pred fluorografsko akcijo

la Skupščina občine Kranj in bodo znašali skupaj okoli 14 milijonov S din.

Fluorografiranje bo izvedeno tako, da ne bo trpelo redno delo in da se ga bo lahko vsak udeležil. Fluorografirani bodo vsi prebivalci, ki bodo do 1/10-1967 dovršili 15. leto starosti. Vsak prebivalec bo dobil vabilo, kjer bosta navedeni baza (kraj fluorografiranja) in ura pregleda.

Vsi prebivalci so dolžni, da pridejo na fluorografski pregled tistega dne in tisto uro, kot je določeno na vabilu. Baza bo delala v dopoldanskem in popoldanskem času. Če kdo zaradi službe ne more priti ob določenem uri, pride lahko isti dan popoldan oz. dopoldan. Le v nekaterih manjših krajih, kjer je manjše število prebivalcev, se bo treba držati ure in dneva. Letos bodo baze tudi na Šenturški gori, na Planini in na Gorenji Savi, kjer jih pred dvema letoma ni bilo. Če bo kdo opravičeno zadržan (bolezen, odsotnost od doma itd.) se lahko udeleži fluorografiranja v bazi za zamudnike, ki bo v Zdravstvenem domu v Kranju.

Če kdo ne dobi vabila, je dolžan udeležiti se fluorografiranja v bazi na svojem območju. Tudi če je kdo bolan, pa se lahko giba (tudi nosečnice), je dolžan, da pride ob določenem času na fluorografiranje, kjer bo lahko vpisan kot opravičeno odsoten.

Zadnja akcija, ki je bila pred dvema letoma, je zajela tudi tuberkulinsko testiranje, kar pa letos odpade in pomeni, da letos ne bo treba priti dvakrat, temveč le enkrat.

V Glasu Gorenjske je bil dne 30/9-1967 objavljen razpored fluorografiranja. Dolžnost vseh družbenih organizacij je, da pomagajo ekipam fluorografiranja na terenu in v bazah in članom krajevnih organizacij RK, da bo akcija čim bolj uspeša.

Stab za fluorografiranje
Komisija za propagando

ZAHVALA

Za vso skrb ob moji bolezni in pri zdravljenju se iskreno zahvaljujem socialnim delavcem v naši tovarni, vodji DE avtopnevmatikarna ing. Janezu Ponebšku, izmenskem delovodji Zdravku Gabrielčiču in obratnemu zdravniku.

Jože TREBAR

Oglas

Apno, prvovrstno žgano po industrijski ceni dobavlja takoj na dom in sprejema naročila KZK Kranj — kooperacija. Skladišče, cesta JLA (pri Kernu), nasproti kina Center v Kranju. Telefon 22-143.

V tej številki objavljamo na zadnji strani nekaj prispevkov, ki bi praviloma sodili v mladinsko priložnost. Žal je v njej zmanjkalo prostora, zato smo se odločili, da jih vseeno objavimo. Upamo, da nimate nič proti, saj so sestavki zanimivi, avtorji pa so se potrudili, da so jih napisali.

O konferenci, partijski in mladinski, bomo v eni prihodnjih številkih več pisali. Želimo pa, da bi se tudi ostali člani kolektiva oglašili in povedali svoje mnenje.

Niso nas pozabili!

Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo naše tovarne je organiziralo v soboto, 23. septembra strokovni ogled koprskih tovarnih motornih vozil Tomos.

Od 53 aktivnih gasilcev, je upravni odbor društva povabil tudi častne člane, ki so že upokojeni.

Menim, da smo dolžni javno zahvalo našim kolegom, saj so pokazali, da tudi na nas niso pozabili.

V Koper smo prispeli ob devetih dopoldan. Najprej smo si ogledali prostore in opremo poklicne gasilske čete v Koprju. Pokazali so nam najnovejši pripomoček gasilcev — gasilni top in njegovo praktično uporabo.

Potem smo si šli ogledat tovarno Tomos. Sprejel nas je predsednik gasilskega društva tovarne. V kratkem nam je povedal o nastanku, razvoju in o perspektivah njihovega podjetja. Vodiči so nas popeljali po obratih in

nam povedali vse o njihovi proizvodnji.

Kosili smo v delavski restavraciji Luke Koper, kamor smo smeli le z dovoljenjem varnostnih organov (Luka Koper je prosta carinska cona, op. urednika).

Razgledali smo si tudi celotno pristanišče in na lastne oči ugotovili, kolikšno je. Saj si prej nismo mogli predstavljati njegove velikosti. Prepričan sem, da je bil prav ta ogled sila zanimiv, posebno za tiste, ki so bili prvič v Koprju.

Nazaj grede smo naredili še kratek skok vstran in si ogledali kobilarno v LIPICI na Krasu.

Veseli smo bili posebno tisti, ki smo bili posebej vabljeni, zato iskrena hvala vsem, ki so nam ekskurzijo omogočili.

Zahvalo pa smo dolžni tudi Koprčanom, saj so se res potrudili in nam razkazali in povedali vse, kar nas je zanimalo.

RES NIČ VEČ PROBLEMOM

OTROŠKEGA VARSTVA?

V Glasu, glasilu SZDL za Gorenjsko, je 9. septembra izšel sestavek: Otroško varstvo — doslej zapostavljeno, odslej ne več. Avtor, A. Zalar, je na več kot eni strani omenjenega lista temeljito analiziral probleme otroškega varstva v naši komuni.

Menim, da bo marsikoga v našem kolektivu članek zanimal, zato ga v skrajšani in prirejeni obliki objavljamo. Obenem pa seveda želimo, da bi v razpravo o otroškem varstvu posegel še kdo iz Save. Zal, nimamo podatkov, koliko staršev, zaposlenih, ima urejeno varstvo in koliko ne. Dejstvo je, da je v Savi zaposlenih nad 40% žensk. Naša socialna delavca občasno posreduje, kjer moreta in kjer se da. Toda ta pomoč, posegi socialnih delavcev, je v primerjavi s celoto skrajno minimalna. Če kjerkoli govorimo o celovitem, kompleksnem reševanju, potem bi morali govoriti pri otroškem varstvu.

A. Zalar piše: V kranjski občini je zaposlenih skoraj polovica žensk, od vseh otrok pa jih je v dnevnom varstvu le 4,7 odstotka. Program sedemletnega razvoja otroškega varstva iz leta 1966 je predvideval, da bo 1970. leta v občini 16 vzgojno varstvenih ustanov.

kar imajo otroci na teh igriščih, so peskovniki. To pa je tudi vse!

Avtor sestavka nadalje analizira vzroke za takšno stanje. Ugotovitev: ni denarja. Starši plačajo za otroka v vzgojno varstveni ustanovi mesečno 7700 S din. To pa je le 33,39% ekonomske cene. Ostalo plača izobraževalna skupnost. Za ta denar so otroci v varstveni ustanovi deležni varstva, vzgoje, malice, kosila itd.

Avtor tudi prikaže, da je osebje varstvenih ustanov preobremenjeno. Namesto da bi vzgojiteljica skrbela in nemoteno delala le s številom, ki velja za optimalno, ima v Kranju skoraj vsaka vzgojiteljica v skupini kar 40 do 50 odstotkov otrok več. Prav gotovo je tudi temu vzrok pomanjkanje denarja.

»Vsak dan prihajajo matere in jokajo, ker ne morejo najti varstva za otroke. Največ je delavk in uslužbenk. Precej je mater samohranilk in takšnih, ki že 7700 S din na mesec težko odštejejo za varstvo otroka,« je v razgovoru z novinarjem dejala vzgojiteljica varstvene ustanove Tugo Vidmar. Na koncu je pripomnila, da nekatere delovne organizacije vrtcu v kranjski občini precej pomagajo. Na primer tekstilna to-

prihodnjega leta. Razen tega bodo verjetno že prihodnje leto nadaljevali z gradnjo vzgojno varstvene ustanove na Kokrici. V prihodnjih letih pa bo urejeno tudi varstvo otrok v Cerkljah in Predvoru. Takšen je trenutni program reševanja otroškega varstva v kranjski občini.

Naslednje in prihodnja leta pa naj bi bilo otroško varstvo na prvem mestu v občini, tako kot sta bila v preteklih letih zdravstvo in šolstvo. Nekaj denarja naj bi prispevala občinska skupščina, nekaj pa bodo najbrž morale prispevati tudi delovne organizacije. Vse te priprave torej kažejo, da se bo otroško varstvo pri nas v prihodnje le premaknilo z mrtve točke. Za to pa je veliko razumevanja pokazal tudi predsednik občinske skupščine Slavko Zalokar.

Res je, da se tudi v tovarnah velikokrat pritožujemo, koliko od

nas zahteva občina. Vendar pa je po mojem mnenju še vedno bolje, da gre denar za to kot kakšni Olimpiji na primer.

Jože Stular

PRIPIS 1

V oddelku za socialno delo imajo zbrane podatke o varstvu otrok mater samohranilk — naših delavk. Podatki so iz decembra 1966. leta.

— Od 29 otrok jih je 23 brez vsakega varstva, to pomeni, da so otroci tedaj, ko je mati v službi, sami in jih nihče ne nadzoruje.

— Samo 9 otrok obiskuje vzgojno varstvene ustanove (vrtec).

— Trije otroci v varstvu od 4 do 6 let so brez varstva.

— 25 otrok je v varstvu pri starših in tako dalje, da ne naštevamo, kako je z ostalimi 600 otroki naših delavk in delavcev.

Vsi ti primeri kažejo, da bi pri nas morali nekaj narediti. Samo

z »obravnavanjem« ne bomo dosegli ničesar. Končno smo podjetje s precej dobro organizacijo podjetja, dobrim dohodkom.

Predlagam, da bi akcijo začel sindikat.

Brez dvoma je otroško varstvo ena najbolj bolečih točk našega sistema. Toda ni neresljivo. Mi razpravljamo o treh, štirih milijonih za nogometiške (in jih tudi dajemo!). Kaj če bi enkrat za spremembo rekli: dajmo več denarja v humane namene. Tudi v otroških vrtcih so naši (naj bi bili) otroci. Njihova prihodnost je dosti bolj ogrožena kot pa če nekoliko zašepa nogomet. Žal je med nami premalo funkcionarjev, ki bi jih to bolj zanimalo.

Polni smo lepih besed, parol, obljub. Polni smo hvale, vzvišenosti. Malo pa naredimo.

Naš razgovor

V vrsti razgovorov z našimi sodelavci bi že zdavnaj morali predstaviti Maro Zupan. Ne zato, ker bi bila nekaj posebnega, ampak prav zato, ker je skromna in pridna delavka in ker se je precej mladih, ki so delali (nekateri še delajo) ob njej, marsikaj naučilo od nje. 25-letne izkušnje v laboratoriju prenaša na mlajše. Zaradi skromnosti je prvič odklonila razgovor. Končno pa je le privolila — nekaj zaradi mojega prepričevanja, nekaj pa zaradi prepričevanja njenih sodelavk.

Postavil sem ji, kot običajno, pet vprašanj. S pomočjo njih sem jo hotel predstaviti vam vsem. Upam, da mi je uspelo.

Vprašanje: Večina nas ve, da ste že dolgo v Savi, zelo malo pa točno ve, koliko let?

Odgovor: V tovarno sem prišla kot 16-letno dekle 29. 7. 1937. leta.

Vprašanje: Koliko delavcev je bilo tedaj v tovarni in koliko v laboratoriju, v katerem delate še sedaj?

Odgovor: Točnega števila ne vem, zdj pa se mi, da je bilo v tovarni 350 do 400 delavcev.

V temle laboratoriju sem začela delati 1942. leta. V laboratoriju smo delali štirje. (Zdaj jih je 13, op. u.)

Vprašanje: Delo v laboratoriju, posebno še v temle, kjer so pogoji dela skoraj nemogoči, je precej naporno. Treba je precej zbravnosti, natančnosti, poznavanja surovin in zmesi, naglice in drugega. Kako vse to vpliva na vas, ali je vplivalo na vas in vaše sodelavke, ki so že dlje časa na delovnih mestih v razvojnem laboratoriju?

Odgovor: Delo v laboratoriju res zahteva predvsem natančnost. Pogoji dela pa tudi niso najboljši. Prostori so absolutno premajhni in nezdravi, saj so prav takšni kot pred vojno. (Dobro se spomnim, ko je pred leti prišel novi direktor Drago Dolinšek in je potem, ko si je ogledal laboratorij, dejal, da se mora to vprašanje takoj rešiti. Toda to je bila obljuba kot mnogo drugih, vse pa je ostalo po starem. Opomba urednika). Pri

delu trpijo oči, ker mora skoraj vedno goreti luč. Zaradi teh in drugih pogojev pa mora biti naše delo vseeno kvaliteto opravljeno, čeprav je to v naših razmerah težko.

Vprašanje: V ožjem kolektivu je znano, da lahko tudi »na oko« ugotovite kvalitete zmesi. Koliko in katera značilnost je pri tem najpomembnejša?

Odgovor: Pri ugotavljanju kvalitete zmesi so pomembni izgled, barva, pa tudi vonj. Sposobnost ugotavljanja in razlikovanja pa si človek pridobi s prakso.

Vprašanje: V kratkem se selite v nove prostore v obrat II. Kaj pomeni to za vas in vaše sodelavke?

Odgovor: Selitev v nove prostore bo za nas prelomnica, prelomnica za naš delovni staž. Zelo zadovoljni bomo, da se rešimo kletnih prostorov. Upamo, da bodo za nas v novem laboratoriju boljši pogoji, predvsem zračni in svetli prostori.

V uredništvu se pridružujemo njihovim željam, da bi bila preureditev prostorov kmalu končana.

Predvsem pa, tov. Mara, hvala za odgovore.

Nekaj novosti socialnega zavarovanja

Poslovanje skladov zdravstvenega zavarovanja v I. polletju 1967

Osnovno načelo pri načrtovanju finančnih sredstev v sklad socialnega zavarovanja za leto 1967 je bilo, da se vztraja na principih gospodarske reforme, da ni možno in da ne pride od novih obremenitev več potrošiti, kot je ustvarjenih gospodarskih organizacij s predpisom izrednega prispevka med letom.

Spremenjena zvezna zakonodaja s področja zdravstvenega zavarovanja je dala decembra leta 1966 vso podporo za realizacijo tega načela s preorientacijo prejšnjega centralnega urejanja zdravstvenega zavarovanja k pooblastitvi samouprave zdravstvenega zavarovanja za urejanje bistvenih varstvenih področij.

Sklenjeni so bili sporazumi za razporeditev sredstev zdravstvenega zavarovanja na posamezne varstvene oblike. Konkretizacija dowhodka posameznega zdravstvenega zavoda je bila urejena z individualnimi dogovori med njimi in skupnostjo zdravstvenega zavarovanja s tendenco, da se zagotovi relativno najučinkovitejše

zdravstveno varstvo ob popolni skrbi za čim bolj smotrno potrošnjo.

Pri sklepanju sporazumov se je izhajalo od predpostavke, da zdravstveni zavodi v največji meri opravijo vse storitve znotraj posameznih komunalnih skupnosti — regije — ali da se sredstva ne prelivajo v druge regije.

Vsi ti ukrepi za racionalno koriščenje finančnih sredstev pa lahko kršijo pravice zavarovancev do prostega uveljavljanja varstva.

Zdravstveni zavod na območju komunalne skupnosti ima lahko interes, da zdravi čim manj zavarovanih oseb, nadalje lahko omejuje odhajanje na zdravljenje izven regije preko meje, ki jo določa uspešnost zdravljenja, lahko predpisuje cennjša zdravila in v manjših količinah.

Pričakovati je bilo torej, da v letu 1967 zdravstveno zavarovanje ne bo imelo tolikšnih finančnih težav kot v preteklem letu in da se bodo izdatki pokrivali z dohodki. Polletna bilanca pa je prikazala primanjkljaj v skladih zdravstvenega zavarovanja in sicer 25.774.000 N din (2,5 milijardi Sdin) v social. republiki Sloveniji.

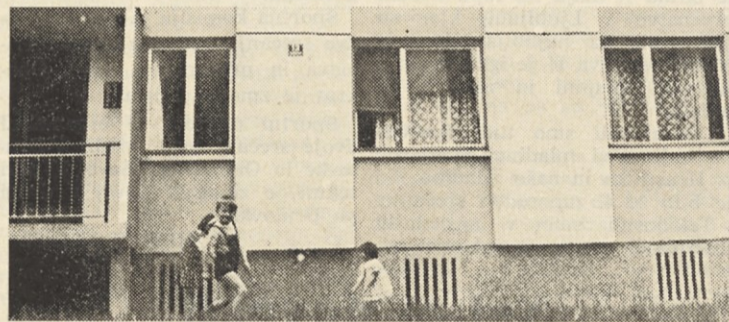
Glavne prekoračitve izdatkov so ugotovljene pri stroških za zdravila, preveliko odlivanje finančnih sredstev na območju drugih komunalnih skupnosti za zagotovitev bolnišničnega in specialnega zdravljenja in o stroških za rehabilitacijo in kratkoročne invalidske dajatve.

Sklepi republiške skupnosti o povečanju pokojnin

Skupščina republiške skupnosti socialnega zavarovanja SR Slovenije je sprejela sklep o povečanju pokojnin in invalidnin zaradi nesreč pri delu ali poklicne bolezni od 1. januarja 1967 za 7%, za kolikor so se po uradnih statističnih podatkih povečali življenjski stroški v SR Sloveniji v letu 1966 nasproti ravni v obdobju od avgusta do decembra 1965.

Tistim upokojevcem, katerim so bile pokojnine odmerjene od pokojninske osnove, v katero je bil vstet tudi OD iz leta 1966 za vseh 12 mesecev, se pokojnine ne povečajo. Prav tako se pokojnine ne povečajo tistim upokojevcem, ka-

(nadaljeva na 4. strani)

Otroci, prepuščeni samim sebi v enem naših blokov

Danes jih je osem, šest v Kranju, ena na Golniku in ena v Senčurju. Šest vzgojno varstvenih ustanov v Kranju lahko sprejme v dnevno oskrbo 550 otrok. Trenutni problem otroškega varstva v kranjski občini je zelo pereč, vendar pa pomanjkanje vzgojno varstvenih ustanov ni tako občutno na terenu kot v mestu. To nam najbolj prepričljivo pove podatek, da je v šestih varstvenih ustanovah v Kranju, ki lahko sprejmejo 550 otrok, bilo pred nekaj dnevi vpisanih sedemsto otrok. Več kot sto otrok oziroma prošelj pa so morali odkloniti. Vse varstvene ustanove so več kot obremenjene. Razen tega ponekod tudi prostori niso najboljše, težave pa imajo tudi zaradi pomanjkanja tehničnih pripomočkov in druge opreme. Te varstvene ustanove imajo sicer otroška igrišča, vendar so vsa po večini neurejena in prazna. Edino,

varna Tekstilindus je pred dvema letoma zgradila otroški vrtec za otroke svojih delavcev. Danes je odprt in v varstvo sprejema tudi druge otroke.

Avtor je nanizal več problemov, ki jih ne bi v celoti povzemali, kajti že teh nekaj dejstev kaže, da je vprašanje otroškega varstva res pereče.

In kako bomo v prihodnje reševali otroško varstvo v občini? Povzemamo po A. Zalarju: trenutni uspehi gospodarjenja v občini kažejo, da se bo iz letošnje proračunske rezerve lahko prihodnje leto namenilo okrog trideset milijonov S din za otroško varstvo. Razen tega je že letos zagotovljenih pet milijonov za gradnjo nove vzgojno varstvene ustanove pri Vodovodnem stolpu, ki bo lahko sprejela sto otrok. Kaže, da bodo prihodnjega leta. Razen tega bodo ta vrtec začeli graditi že v začetku

Micka Gumica

»Ti, poslušaj, kako pa ste prišli do tega podatka, oziroma informacije, o čemer ste zadnjič pisali?«

»Ampak, da si nas dal v »cajtenge«, na, tega si pa ne bi mislila!«

»Seveda, edini namen, ki ga imate z rubriko Micka Gumica, je osebno obračunavanje!«

Takšne in podobne pripombe dajejo posamezniki, njihovi prijatelji ali zagovorniki. Na srečo pa jih je malo.

V dveh letih, odkar ste mi dali svojo rubriko, se je leta marsikomu priljubila, marsikoga razveselila in tudi marsikaj povedala, kar bi ostalo za vedno skrito.

In današnje pismo mojim bralcem?

Obračam se na vas, na vse delavce naše tovarne. Pišem vam zato, da bi povedala, da moji sestavki ne izhajajo iz zlobe, iz želje, da bi koga oblatila. Sploh pa ne zato, ker bi koga sovražila, koga »ne mogla«. Kdor redno zasluži svoje sestavke, je lahko opazil, da zadenem ob delavce ali njihove napake v proizvodnji, vzdrževalnih enotah, strokovnih službah in v vodstvu. Niso izvzete družbene organizacije, ne funkcionarji in ne posamezniki.

Z enako mero kritičnosti sem pisala o nepravilnostih pri prevleki kot o nepravilnostih iz upravne zgradbe.

Moja metla in pero nista naperjena proti vam, ampak proti našim trenutnim slabostim.

Ne pišem zaradi sovraštva, podpihovanja, natolcevanja, ampak zato, ker želim, da bi mnoge pomanjkljivosti odpravili. Marsikdaj zaleže, marsikdaj ne! Odkar je od prizadetega. Toda namen je dober. Vsi (ali skoraj vsi) delamo, se trudimo. Nihče pri delu ni nezmojljiv, marsikdaj napake dajo nepravilnosti. Zvestno ali ne. Največkrat ne! Tudi jaz imam svoje delo, kakor ga imate vi.

Ko grem skozi delovno enoto, vidim dragocen material po tleh — in to me zaboli. Napišem. Grem v mesto, pa vidim naše delavce ali delavce po osebnih opravkih. Tudi to me boli. In napišem. Zato, da ne bi vsi tako delali, oziroma zato, da ne bi nihče tako delal.

Smo kolektiv in ta kolektiv ima svoj red. Tega pa bi morali vsi spoštovati, če ga že velika večina spoštuje.

Zato ne bodite tako hudo užaljeni, če tudi okrog vas kdaj pometam.

In zdaj k moji redni rubriki.

Zopet se mi je nabralo nekaj problemčkov, ki jih moram obdelati, da bomo doma mirneje spali. Nekateri naši sodelavci namreč spijo kar med službo. Pravijo, da dežurni električarji oziroma »mehankarji« v pnevmatikarni spijo kar po nekaj ur, kadar so na nočni izmeni. Če se pa kak stroj pokvari, pravijo, da ga je delavec namerano pokvaril. Morda zato, da bi se on malo zaspal.

Ali veste, da nekateri naši sodelavci ignorirajo našo kadrovske službo in kadrovske komisije. Na primer: Kako je bil postavljen nov šef kurilnice tudi jaz ne vem, čeprav sem z marsičem na tekočem.

Slišala sem, da letos ne bo ugodnosti pri abonmajskih kartah za gledališče. Malce sem analizirala, kdo je hodil v gledališče z brezplačnimi kartami, in ugotovila, da je to predvsem nekaj posameznikov iz pisarn.

Vsi, ki smo zaposleni v Savi, s ponosom gledamo, kako se naša tovarna širi proti Jeprci, kakor pravijo tisti, ki imajo do vratarja dobrih deset minut. Naj vam zaupam tudi neko skrivnost s tem v zvezi. Novo skladišče, ki so ga nedavno zgradili, nima niti enega stranišča niti pisarne. No, za pisarno že ni važno, če je ali ne, saj smo vsi najrajši kar v oddelku ob našem delavcu, za stranišče pa je bolj problematično. Verjetno pa so odgovorni predvideli masovno zalivanje kopriv okrog skladišča, da bo navsezadnje še dostop prav neroden. Predvsem pa bo to nerodno za tiste, ki kdaj pa kdaj radi kaj izmaknejo. Sklepam, da je to pomanjkljivost pripisati varnostnim ukrepom, krivca pa tako ne bomo našli.

Pravijo, da zadnje čase pišem le o tistih iz pisarn. Osebno menim, da o ostalih delavcih piše disciplinska komisija. Kar poglejte, koliko jih je že bilo iz pisarn na disciplinski.

Sicer je pa tako, da riba pri glavi smrdi, to pa je tudi res. Pozdrav vsem skupaj!

Micka Gumica

O finančnem stanju mladinske organizacije

V letošnjem mandatnem obdobju je mladinska organizacija s proračunom predvidevala 20.000 N din. Odborenih je bilo samo 9.000 N din. To je bilo res minimalno, saj bo ostalo komaj toliko, da bodo kritični stroški mladinske konference, ki bodo morali biti precej nižji od lanskoletnih. Čeprav je od lanskega leta ostalo okrog 1.400 N din v blagajni, je bilo še 4.500 N din od odobrenih proračunskih sredstev nakazanih v letošnjem mandatu. Letos pa tega ne bo. Zato bo začetno delo komiteja precej oteženo in bo nujno potrebno v prihodnjem obdobju več finančnih sredstev, posebno še, če bo morala mladinska organizacija še nadalje financirati folklorno skupino, dokler se ta ne osamosvoji. Lahko bi jo prevzela kulturna komisija pri sindikalni podružnici in bi tako mladinska organizacija

precej prihranila, saj je imela kulturna skupina v letošnjem letu nekaj preko 3.000 N din stroškov. Takoj za njo sledijo izdatki izletov ter stroški lanskoletne mladinske konference, saj je bilo od pijače in vstopnine na zabavi po mladinski konferenci samo 390 N din dohodka. Vsi stroški konference pa so znašali okoli 2.000 novih dinarjev. Oddaje »Mladina pred mikrofonom« in »Ali poznaš svoj oddelek« ter druge zabavne prireditve so imele stroškov nekaj čez 4.000 N din, vendar smo s prodano pijačo in vstopnino krili del stroškov (3.000 N din). Precej izdatkov je bilo še za potne stroške na mladinske konference, razne naročnine itd. Mislim, da je bil denar koristno in racionalno porabljen, ker toliko denarja za tako organizacijo res ni veliko.

Vprašanje življenjskega standarda in položaja mladih

Zaposlovanje, neenaki pogoji izobraževanja, osebni in družbeni standard obvezujejo mladino, da se odločno zavzema za reševanje teh problemov na samoupravni osnovi.

Zveza mladine se mora zavzemati za udeležbo v samoupravnem odločanju na podlagi lastnih interesov, stališč in mnenj. Količino bodo stališča sprejeta na podlagi demokratičnih odgovorov mladih ljudi, postala del javnega mnenja, toliko bodo tudi lahko uspešno vplivala na rešitve v samoupravnih organih delovnih organizacij in družbeno političnih skupnostih. Organizirani v Zvezi mladine prihajajo mladi ljudje s svojimi mnenji do skupnih stališč in programa za družbene akcije ter izgrajujejo svoja politična stališča kot startno osnovo za samostojno neposredno udeležbo v družbenem odločanju.

Ustvarjalno delovanje mladine v družbi je v največji meri pogojeno z vsebino in kvaliteto vzgojnega izobraževalnega procesa in s stopnjo usposobljenosti, da doseženo znanje uporablja v življenju. Zato se mora Zveza mladine boriti za ustvarjanje čim boljših pogojev izobraževanja mladih, za uspešen sistem izobraževanja, za čim boljše učne rezultate, za idejnost pouka in za ustvarjanje približno enakih izhodiščnih pogojev za dosego splošne in strokovne izobrazbe vseh mladih ljudi.

Zveza mladine se zavzema za čim ugodnejše družbene in materialne pogoje, za razvoj kulture, za samoupravni položaj kulturne dejavnosti, za afirmacijo kulturnih vrednot in za razumevanje kulture kot resnične potrebe delovnega človeka. Zveza mladine vzpodbuja razvoj kulturne ustvarjalnosti in si prizadeva za ustvaritev pogojev za najrazličnejše kulturne dejavnosti mladine.

Z aktivnim sodelovanjem v samoupravnih odnosih, z izražanjem svojih mnenj in stališč o družbenem razvoju postaja mladina integralni del socialističnih družbenih sil. S svojo celotno aktivnostjo želijo mladi ljudje vzpodbudno izraziti svoje interese, sposobnosti in pojmovanja v skladu s socialističnimi družbenimi razmerami.

Glade na to, da delo in ustvarjalnost določata družbeni položaj in perspektive mlade generacije, je afirmacija dela in ustvarjalna sposobnost vsakega človeka eden osnovnih družbenih ciljev mladine in njene organizacije.

Zveza mladine se zavzema, da bo delitev po rezultatih dela osnova materialnega in družbenega položaja in vseh področjih družbenega življenja, za javnost delitve družbenih sredstev, za demokratično in javno kadrovske politiko in za odstranitev vseh oblik privilegijev tako materialnih kot tudi drugih.

Skupni cilji — razvijanje samoupravljanja, krepitev vloge delovnega človeka pri odločanju, izgrajevanje humanih in demokratičnih odnosov, hitrejši materialni in duhovni napredek kot pogoj bogatejšega življenja vseh delovnih ljudi, povezujejo Zvezo mladine z ostalimi družbeno političnimi organizacijami. S tem, da izraža poglede in stališča mladih ljudi o vseh družbenih vprašanjih, določa Zveza mladine samostojno svoj odnos do družbenih problemov.

Zveza mladine se zavzema za to, da mladi ljudje s svojo neposredno aktivnostjo v drugih družbeno političnih organizacijah afirmirajo svoje poglede in stališča.

V borbi za cilje socialistične družbe vidi mladina v Zvezi komunistov vodilno politično silo. Družbeno politično delovanje komunistov med mladino ji pomaga, da svojo politično akcijo usklajuje s tokovi družbene prednosti do stališč in prakse komunistov gradijo mladi ljudje lastnost ter prispevajo k uspešnejši obrazce. Z razvijanjem aktivnih ne družbeno kritičnost in angažirane uredništvi revolucionarne vloge ZK.

Zveza mladine se zavzema za kontinuirano sprejemanje najnaprednejših in najaktivnejših mladih ljudi v Zvezo komunistov Jugoslavije. Pri izpolnjevanju družbenih nalog sodeluje ZM tudi z drugimi družbeno političnimi organizacijami.

Odnosi med ZM in organizacijami ter aktivnostmi, ki združujejo mladino temeljijo na samostojnosti in enakopravnosti ter na skupnih nalogah pri vzgoji mladih ljudi.

Iz tega povzetka statuta in programskih načel lahko vidimo, kakšno vlogo mora Zveza mladine igrati v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji. Stališča in vloga Zveze mladine so dovolj jasna, mi mladi pa jih moramo realizirati.

Poročilo o delu športne komisije

Športna komisija je začela organizirati športna in druga srečanja v mesecu januarja.

Od januarja do konca mandatne dobe je bilo organizirano veliko športnih srečanj. Omenili bomo samo najvažnejše.

Takoj v januarju sta bili ustanovljeni dve namiznoteniški ekipi, in sicer Sava I in Sava II, ki sta tekmovali v občinski gorenjski ligi. Igrali sta vsake tri mesece, v končni uvrstitvi pa sta zasedli zelo dobra mesta; Sava I se je uvrstila na tretje mesto, Sava II pa je zasedla odlično prvo mesto.

Isti mesec smo organizirali športno srečanje med garnizonom JNA iz Kranja in mladinci Save.

Tekmovali smo v naslednjih panogah: streljanje, šah, odbojka in namizni tenis.

V vseh teh disciplinah je zmagala Sava.

Povratno srečanje je bilo konec istega meseca.

Tekmovali smo v istih disciplinah in tudi to pot so vse zmage odnesli mladinci iz Save.

29. aprila smo se udeležili prvih gumarskih iger, ki so bile v Zagrebu. Sodelovali smo v naslednjih disciplinah: nogomet, rokomet, odbojka — moški, odbojka — ženske, kegljanje, streljanje, namizni tenis.

Gumijada je trajala 4 dni. Naši športniki so skupno z mladinci osvojili štiri prva mesta v naslednjih panogah: odbojka — moški, namizni tenis, kegljanje in streljanje.

V šahu in žen. odbojki smo osvojili drugo mesto ter tretje v rokometu, pa še peto mesto v nogometu.

Na gumijadi so sodelovala skoraj vsa gumarska podjetja iz Ju-

goslavije. V skupni uvrstitvi smo dosegli prvo mesto in dobili prehodni pokal, ki ga bo prihodnje leto branili na II. gumijadi, ki pa bo v Borovem.

Namiznoteniška ekipa Sava II je igrala 1. maja na republiškem prvenstvu v Ljubljani, kjer so sodelovale vse najboljše ekipe iz Slovenije. Sava II je igrala v prvi jakostni skupini in zasedla 15. mesto.

Organizirali smo tudi športno srečanje med mladinci Steklarne iz Hrastnika in našo mladino. To je bilo že 4. zaporedno srečanje.

Tekmovali smo v naslednjih disciplinah: nogomet, rokomet, od-

bojka — moški, odbojka — ženske, streljanje — moški, streljanje — ženske, kegljanje, namizni tenis, šah, lahka atletika.

V skupni uvrstitvi je prvo mesto ob tem srečanju dosegel Hrastnik.

Športna komisija je organizirala dve srečanja med nogometaši Triglav in mladinci iz Save. Obakrat je zmagal Triglav.

Športni referent je organiziral dvojno srečanje med mladinci Drulovke in Orehka ter Save. V prvi tekmi je zmagala Sava, v drugi pa Drulovka.

MILEC DANIJEL

Nekaj novosti socialnega zavarovanja

(nadaljevanje s 3. strani)

terim so bili pri odmeri pokojnine všteti OD iz prejšnjih let in so se preračunavali na raven OD v letu 1966.

Če pa je bila določena pokojninska osnova, v katero je bil vstet OD iz leta 1966 za manj kot za 12 mesecev, se pokojnina tudi poveča po zato določenem ključu.

Nadalje je skupščina republiške skupnosti socialnega zavarovanja sprejela sklep o mejnem znesku najnižjih pokojnin, ki znaša 369 dinarjev ter sklep o uporabi sredstev, ik so namenjena za podporanje rekreacije upokojencev v letu 1967.

Uživalcem starostnih, invalidskih in družinskih pokojnin ter delovnim invalidom, ki prejemajo oskrbnino v zvezi s poklicno rehabilitacijo ali začasno nadomestilo v zvezi s pravico do zaposlovanja,

se izplača kot podpora za rekreacijo znesek 85 N din.

Izplačilo bo obnem s pokojnino za mesec oktober 1967. Pravica gre tistim uživalcem pokojnin, katerim se je začela dajatev izplačevati najpozneje s 1. julijem 1967.

Planinšek Alojzija

vesti iz socialne službe

PRILOGA: OB MLADINSKI KONFERENCI

Delo aktivov

Aktivnost mladine je bila že prejšnja leta eden glavnih problemov naše mladinske organizacije. Podobno je tudi letos in bo še naprej, če se ne bomo odločno zoperstavili temu.

Našo mladinsko organizacijo sestavlja pet aktivov, in sicer pnevmatikarna, tehnična hala, valjar, mehanična delavnica in obrat I s Staro pošto.

Aktiva mehanične delavnice in obrata I nista naredila popolnoma nič. V pnevmatikarni so vsaj poizkušali nekaj narediti, imeli so dva sestanka, vendar z zelo slabo udeležbo. Edina aktivna, ki sta bila vsaj malce delovna, sta bila aktivna tehnične hale in valjarne. Pa tudi ta dva ne tako, kot bi bilo potrebno.

Iz tega se da sklepati, da je bilo delo aktivov neuspešno. Toda kdo je temu kriv? Ali je res mladinska organizacija sposobna navdušiti mlade samo za šport, kulturo in izlete? Pa tudi na teh področjih bi se dalo več narediti, samo volja je potrebna in več elana. Tega pa manjka tako aktivom kot tudi komiteju.

Za nedelavnost mehanične delavnice je v precejšnji meri kriv TK. Ustanovil ga je na eni izmed svojih sej in to je bilo vse. Pomoči, ki bi je bil potreben, ni dobil in 39 mladincev je ostalo neorganiziranih in brez vodstva.

Podobno je tudi z aktivom iz obrata I. Že na prvih sejah TK je bilo očitno, da nekaj ni v redu. Komite bi v takih primerih moral posredovati, ne pa od daleč gledati, kako se vse skupaj potaplja. Zanima me, kako se bo opravičilo delo teh aktivov pred mladinci na konferenci. Naša mladinska organizacija si ne bi smela privoščiti takih napak, ki zasenčijo še tisto delo, ki je bilo s trudom narejeno.

Mislim, da bo v bodoče komite moral posvetiti več pozornosti aktivom.

MILEC Danijel — 22 let, v Savi je zaposlen tri leta in pol. Dela v valjarni II kot mešalec na dvovaljeniku. Delo mu ugaja in je z njim zadovoljen, kljub temu si na tihem želi priti v delovno enoto polizdelki pnevmatike k brizganju protektorja.

V mladinski organizaciji sem se kot član TK prizadeval, da bi bilo delo čim uspešnejše predvsem na športnem področju. Delo aktivna valjarne je bilo neuspešno, zato so predvsem krivi člani sami in vodstvo aktivna. Mladi se premalo zavedamo svojih mladinskih in delovnih dolžnosti. Mislim, da bi več športnih in kulturnih srečanj pritegnilo mlade tudi k drugim dejavnostim. Mnogi mladinci tudi ne vedo, kako bi se vključili v delo. TK pa je pri tem preveč ob strani. V mladinski organizaciji bi moralo sodelovati več strokovnih delavcev.

Moja želja je, da bi imeli zadosti dela in da bi savska guma pomenila nekaj tudi izven naših meja.

Ideološko delo: slabo

Idejno vzgojna in politična dejavnost mladih v našem podjetju ni ravno zadovoljiva. V zadnjem času smo premalo napravili za idejno rast mladih, iz česar izhaja več perečih vprašanj, kot na primer: delo mladih v samoupravnih organih, delo v družbenopolitičnih organizacijah, osebna odgovornost itd.

Ideološka komisija pri TK ZMS je posvetila temu vprašanju precej časa in si v začetku mandatnega obdobja izdelala program. Skušali smo organizirati več predavanj, ki pa žal med mladimi niso vzbudila zadosti razumevanja, oziroma interesa. Zato zastavljenega programa nismo v celoti uresničili. Žal moramo povedati, da tudi posamezni člani TK in odbori v aktivih niso bili zainteresirani za to dejavnost.

Organizirali smo seminar za člane TK in odbore aktivov. Bil je zelo slabo obiskan, čeprav je bil

kvalitetno pripravljen. To je neodgovornost članov TK.

— Šola za življenje se že po prvem predavanju ni več nadaljevala, ker je bilo premalo interesentov (obiskovalcev).

V politično šolo, ki jo je organiziral ObK ZK, se je prijavilo 5 članov mladinske organizacije, vendar jo je uspešno končal samo eden. Pri tem je obiskovalcem delalo precejšnje težave izmensko delo, deloma pa so bili tudi neradni.

Ideološka komisija je imela tudi razgovor s šestimi mladinci, za katere je TK menil, da bi jih lahko sprejeli v organizacijo ZK. Te mladince smo predlagali kadrovske komisiji pri TK ZK, kjer bodo razpravljali o njihovem sprejemu.

Naredili res nismo veliko, vendar že ti podatki kažejo, da se na takšen način ni dalo več. Večina mladih si namreč pod naslovom

Klub mladih proizvajalcev

V naši mladinski organizaciji obstaja in deluje pri TK ZM tudi KMP.

Kljub temu, da do sedaj ni imel jasno začrtanega načina delovanja, smo skušali s programom, ki smo si ga zadali v začetku mandatnega obdobja, poživeti njegovo dejavnost predvsem na področju strokovnega izobraževanja, ekskurzij in izdelave reklamnih izdelkov.

Tega programa v celoti nismo mogli realizirati predvsem iz dveh vzrokov:

1. Premajhno zanimanje članov MO, predvsem nekvalificiranih gumarjev, ki menijo, da jim predavanja iz gumarstva niso koristna. Zdi se mi, da bi na tem področju moglo aktivnejše delovati

tudi več mladih strokovnjakov, ki bi svoje znanje prenašali na mlajše, še neizkušene gumarske delavce. Iz navedenih vzrokov nismo organizirali strokovnih predavanj.

2. Imeli smo odmerjena zelo skromna finančna sredstva, s katerimi nismo mogli organizirati več ekskurzij. Kljub vsemu pa smo organizirali za naše mladince izlet v Premanturo pri Puli. Tega izleta se je udeležilo čez petdeset mladink in mladincev, od katerih so bili vsi zadovoljni in bi zaželeli še več podobnih izletov, vendar, žal, denarna sredstva, ki smo jih imeli v ta namen, tega niso dopuščala. Ravno tako pa je bilo tudi z reklamnimi izdelki, v katere bi predhodno morali vložiti znatna denarna sredstva.

GANTAR Zvone, 19 let, v Savi se je zaposlil po končani gumarski šoli pred enim letom. Dela pri klinastih jermenih in pravi, da z delom ni zadovoljen, ker je v njegovem oddelku slaba organizacija dela. Dela primanjkuje in zato tudi nima stalnega delovnega mesta. Zgodi se, da en dan dela na treh ali štirih delovnih mestih.

Kot član TK sem si prizadeval, da bi bilo delo mladinske organizacije čim uspešnejše. Imam občutek, da se mladi danes premalo zanimajo za politiko in dogajanja v družbenem življenju. Po mojem mišljenju je med vodstvom organizacije in mladinci zadosti stikov na raznih področjih, vendar za te stike ni dovolj zanimanja s strani mladih. Za nadaljnje in uspešno delo organizacije bi želel, da TK temeljito prouči področja svojega delovanja.

Moja osebna želja je, da bi si izpopolnil strokovno znanje na tehniški gumarski šoli, zaenkrat pa tako kaže, kot bi imeli v tovarni že zadosti strokovnega kadra, čeravno danes na tehniških delovnih mestih delajo tovariši brez ustrezne izobrazbe.

Vloga mladine kot družbeno politične organizacije

Zveza mladine Jugoslavije je družbeno politična organizacija, v kateri se mladi ljudje prostovoljno organizirajo, da bi s svojo aktivnostjo uresničili programsko načela Zveze mladine Jugoslavije.

Mladi ljudje v Zvezi mladine razvijajo svojo dejavnost na osnovi družbenih in osebnih interesov, ki jih z demokratično izmenjavo mnenj in stališč vsklajajo ter na samoupravnih principih formirajo skupna stališča za uveljavitev takšnih rešitev, ki so odraz interesov mladih in odraz potreb ter možnosti družbe. Z neposredno aktivnostjo na raznih področjih družbenega življenja in različnimi oblikami dela Zveze mladine si mladi ljudje oblikujejo in razvijajo socialistično družbeno zavest ter samostojno, neposredno in odgovorno sodelujejo v razvijanju samoupravljanja in drugih oblik neposredne socialistične demokracije. Vsklajanje svojih stališč in doseganje skupnih ciljev uresničujejo mladi ljudje v raznih oblikah organizacije Zveze mladine v občini, republiki in federaciji. Pri nas je taka oblika organizacije mladinski aktiv Save pri občini Kranj.

Mladina sprejema osnovna načela in cilje socialistične skupnosti. To je najpomembnejše izraženo v programu Zveze komunistov in Ustavi SFRJ, ter izraža svojo pripravljenost, da ustvarjalno sodeluje v razvoju proizvodnih sil družbe in v poglobljanju humanih družbenih odnosov.

POLAJNAR Jožica, dopolnila je 18 let. Letos je končala poklicno gumarsko šolo in se zaposlila pri konfekciji avtozračnic. Pravi, da je z delom zelo zadovoljna in ne želi, da bi jo premestili drugam.

Glede mladinske organizacije pa nam je Jožica dejala tole: Zdi se mi, da je bilo delo mladinske organizacije uspešno, in za mlade, ki so se udeleževali kulturnih, športnih in drugih prireditev, tudi koristno, saj so se s športnim in kulturnim izživljanjem lahko razvedrili tudi najzahtevnejši. Mladina bi morala biti bolj enotna pri svojem delu in akcijah. Želim, da bi med mladimi vladalo bolj humano in prijateljsko razpoloženje. TK pa naj bi pri svojem delu upošteval tudi želje mladih. S sodelavci se dobro razumemo, le da nekateri starejši preveč črno ocenjujejo neiznajdljivost mladih v prvih dneh njihovega dela.

Moja želja je, da bi kolektiv Save uspešno delal, jaz pa da bi končala tudi tehniško gumarsko šolo in si izpopolnila znanje o gumarstvu. Letos šole ni in ne vem, če bom uspela.

Mladina želi in hoče svojo revolucionarno družbeno in človeško angažiranost pokazati z lastnim delovanjem pri ustvarjanju družbenih odnosov, v katerih delovni človek popolnoma samostojno upravlja s svojim delom in deli rezultate dela.

Kolikor bolj bo proizvajalec gospodar pogojev in rezultatov svojega dela, toliko bodo večje resnične možnosti mladih ljudi, da sodelujejo v materialni proizvodnji, da v samoupravnih odnosih vplivajo na modernizacijo procesa družbene reprodukcije in da se na tej osnovi neposredno in demokratično zavzemajo za zagotovitev bodočnosti, ki bo ustrezala njihovim upravičenim interesom in stremiljenjem.

Mladina vidi svoj življenjski interes v prispevku k boljši proizvodnji, zato odločno meni, da je treba vzpodbujati ustvarjalne iniciative, najsposobnejšim pa dodeliti ustrezna delovna mesta.

V samoupravnih družbenih odnosih se mladina zavzema za večjo produktivnost, za racionalno izkoriščanje proizvodnih sredstev, ekonomično poslovanje, uporabo znanosti v razvoju gospodarstva in družbe in za dosledno delitev po delu.

S političnim angažiranjem in delovanjem v izgradnji neposrednega samoupravljanja in pri vključevanju delitve po rezultatih dela se mladi ljudje najuspešneje zoperstavljajo birokratskim tendencam. Obenem pa se v skladu s svojim znanjem in sposobnostmi osebno in družbeno uveljavljajo.

ANTOLIN Jože, 21 let, v našo tovarno je prvič stopil leta 1961 kot učence poklicne gumarske šole.

Sem vulkanizer prešanih izdelkov. To delo opravljam, odkar sem končal poklicno gumarsko šolo. Z delom nisem zadovoljen. Prav tako tudi moji sodelavci DE prešani izdelki II. niso zadovoljni. Naše delo obsega velik asortiman izdelkov, ki so ponavadi naročeni v manjših količinah. Vsak izdelek pa zahteva svojo kvaliteto materiala in tudi svoj način oz. postopek dela. Ker je asortiman izdelkov tako velik, se pojavljajo zastoji. Praksa kaže, da vsak artikel, ki že dolgo ni bil v proizvodnji, zahteva nekaj ur ali celo nekaj dni, da lahko vulkanizer izdela izdelek z zahtevano kvaliteto. Pri tem uvajanju pride do precejšnjega škarta, ki se nam v enem mesecu nabere v veliki količini, za katerega pa ni kriv niti delavec niti delovna enota. Tudi strojni park, ki je bil pred leti popolnoma nov, je danes iztrošen. Če pogledamo nekatere preše v oddelku vidimo zelo žalostno sliko. Vsaka druga preša je v zastoji zaradi te ali one okvare. Druge, za katere (nadalj. na 2. strani priloge)

Naša mladina in kulturno življenje

Morda bi bilo prav, da zdaj, ko polagamo obračun svojega dela, spregovorimo nekaj besed o kulturnem življenju naših mladink in mladincev ter o možnostih za boljše delo.

Sprva smo delali kot tročlanska komisija. Vse je šlo lepo in prav, a kaj, ko so se pričele kaj kmalu nepredvidene težave zaradi izrednega šolanja, izmenskega dela, deloma pa tudi zaradi premajhne zainteresiranosti posameznikov. Pritegnili smo člane komiteja pa tudi kolektiva in uspešno sodelovali s kulturno komisijo pri sindikalni podružnici. Mnogo nam je pomagala prav tov. Piskernik Maruša, članica kulturne komisije pri sindikatu. Rezultati so bili kaj kmalu vidni. Predvsem pa je bila njena pomoč dobrodošla

ob sestavljanju programa celotne kulturne skupine, primerne za najrazličnejša gostovanja doma in drugod. V programu ni sodelovala samo mladina, pač pa tudi letos ustanovljen oktet. Zamisel o ustanovitvi pevskega zbora se je rodila že pred leti, vendar smo za začetek ustanovili oktet, ki je pod vodstvom profesorja Liparja pridno vadil in nato uspešno nastopal skupaj s folklorno skupino in recitatorji na naših proslavah ter gostoval v Cerkljah, na Jezerskem in na gumijadi v Zagrebu. Seveda pa moram vsekakor omeniti uspešen nastop kulturne skupine v PD SAVA v Crikvenici, ki nam ga je omogočila sindikalna podružnica v naši tovarni, in tudi dvodnevno bivanje ob morju kot nagrado za uspešno delovanje.

Tudi folklorna skupina je pridno vadila in se prav tako kot vse naše skupine večkrat znašla pred vedno bolj perečim problemom — prgostore je morala trikrat menjati. Enako se je godilo tudi udeležencem plesnih vaj. Iz istega vzroka in pa zaradi finančnih težav ni mogla uspešno delovati dramska skupina. Do sedaj nam je kolektiv zdravstvenega doma v Kranju odstopil svojo dvorano, vendar mislim, da bi bilo dobro, da bi tudi v naši tovarni imeli primeren prostor za vse vrste kulturnih prireditev. O tem velja razmisliti. Ob koncu želimo novo izvoljeni komisiji veliko uspeha pri delu in da bi pritegnila k uspešnemu sodelovanju čim več mladih pa tudi starejših članov kolektiva.

enote se nikoli ne bodo dobili skupaj vsi, marveč bi se morali organizirati v manjše skupine, ki zajemajo manjše območje, npr. v avtopnevmatikarni bi se razbili na te skupine: vulkanizacija, konfekcija potniških plaščev, konfekcija tovornih plaščev in avtozračnice. Na ta način bi bile tudi konference plodnejše. Pa še to: zgodilo se je, da velika večina mladih za konferenco proizvodnih enot sploh ni vedela.

Marjan nam je povedal še to, da odhaja v JLA in da se po odslužitvi želi vrniti v naš kolektiv Vsem, ki ostanejo, pa želi mnogo uspehov pri delu.

Med mladimi je premajhna povezanost, pa tudi tovarniški komite ni naredil vsega, da bi aktivne organizacijsko in vsebinsko pripravil za delo. Ze dosedanje akcije, ki jih je pripravil TK so bile pozitivne in če sem imel le možnost, sem tudi sodeloval pri prireditvah in športnih srečanjih.

Kljub vsemu pa je mladinska organizacija naredila premalo. Organizirati bi morali tudi več predavanj — strokovnih in političnih, raznih seminarjev, npr. tujih jezikov, šolo za življenje itd. Težav zaenkrat nimam, želim pa, da bi se čimprej pričela tehnična gumarska šola.

ANTOLIN JOŽE

(nadalj. s prejšnje strani priloge)

pravimo, da so dobre, pa so tudi že tako slabe, da se le na malo kateri da pod normalnimi pogoji izdelati res kvaliteten izdelek. Zaradi vseh teh problemov že precej časa dobivamo osebni dohodek 10 ali celo 15 % manjši kot v ostalih delovnih enotah.

Ker sem šele pred kratkim prišel iz JLA, se še nisem dovolj vključil v delo mladinske organizacije. Osebnostno čutim, da je med mladino in TK premalo povezave. Zdi se mi, da se je TK preveč zaprl sam vase, članstvo mladinske organizacije pa prepuščeno vodstvu aktivov (predsednikom). To, da vodstvo aktiva ni bilo dovolj delavno, se vidno kaže predvsem zdaj, ko so potekale konference proizvodnih enot po aktivih, saj so v malo katerem aktivu imeli več kot eno konferenco, kar je zaenkrat še edina oblika dela in povezave ter reševanje problemov mladih v zvezi z delom. Dolgoletna praksa nam kaže, da je delo mladinske organizacije uspešno tedaj, če je povezanost med aktivom in TK. Zdi se mi, da je nam ravno tega manjkalo. Predlagam, da TK v bodoče posveti več pozornosti aktivom. Organizirati bi morali čimveč konferenc proizvodnih enot. Zanimati bi se morali za probleme mladih v proizvodnji, jim pomagati in svetovati vsakemu, ki ima težave na svojem delovnem mestu. In teh ni malo. Na ta način bi dobili mladi zaupanje v TK in v mladinsko organizacijo.

Želja imam mnogo, toda izrazil bi skupno željo vseh mojih sodelavcev, in ta je, da bi se tako klavno stanje v naši delovni enoti čimprej izboljšalo in bi tudi mi stopili spet na trdna tla ter po dolgem času spet enkrat dobili vsaj 100 % osebni dohodek.

Klub mladih proizvajalcev

Junija smo organizirali za kolektiv oddajo »Ali poznaš svoj oddelek«, ki je bila povezana z zabavno-glasbenim programom. Tu se je pomerilo v strokovnem znanju iz svojih oddelkov sedem ekip, med katerimi si je prvo mesto priborila ekipa iz stiskarne II. Oddaja je bila dobro pripravljena, pa tudi obisk je bil kar zadovoljiv.

Menimo, da bi bilo koristno, da bi take oddaje organizirali tudi v bodoče, saj bi imeli od njih tudi korist. Tekmovalci bi si nabirali znanje iz tehnologije, zanimali bi se za probleme enot in tovarne na sploh ter gojili boljši odnos do dela. V bodoče pa bi bilo potrebno k tekmovanju pritegniti še večje število članov kolektiva.

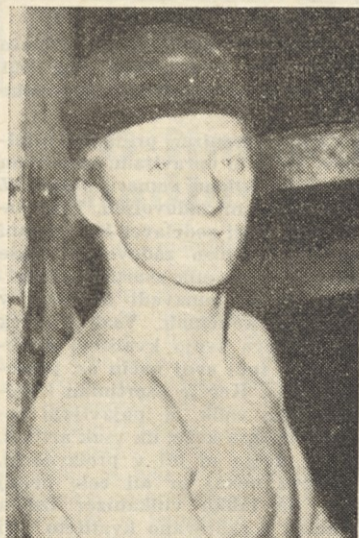
To je kratek pregled dela KMP, upam pa, da bodo mladi o tem razmislili in s svojim delom popestrili delo kluba mladih proizvajalcev.

MIHELIN Mira, 19 let, v našo tovarno je prišla pred 4 leti. Dela v stiskarni II pri brušenju vitlak obročev. Odkar je na tem delovnem mestu, je z delom zadovoljna, moti jo le troizmensko delo. Zdi se ji prenaporno.

V mladinski organizaciji nisem kaj dosti sodelovala; morda zato, ker nisem imela ugodne priložnosti, da bi spoznala smisel dela mladinske organizacije. Menim, da se je TK zanimal za probleme svojih članov, saj se spomnim, da je nekaterim mojim mladim sodelavkam pomagal pri ureditvi delovnih pogojev. Člani naše organizacije smo premalo informirani o delu organizacije v naši tovarni. Mladinska organizacija bi morala obravnavati tudi stanovanjske težave mladih. Moja osebna želja pa je, da bi si ustvarila srečno družino.

SENK Jože je star 19 let in je v Savi zaposlen 2 leti. Dela v valjarni II pri dvovaljčniku pod mi-

kserjem M-48. Z delom je zadovoljen, za osebni dohodek pa meni, da bi bil lahko boljši.

V mladinski organizaciji nisem sodeloval. Mnenja pa sem, da bi morali večkrat organizirati konference v proizvodnih enotah. Zaradi izmenskega dela na njih ne moremo vedno vsi sodelovati, čeprav smo za to zainteresirani. Mladinska organizacija kot celota je v tovarni dosegla dokaj lep uspeh predvsem na kulturnem in športnem področju. Morala pa bi obravnavati tudi mladince, ki v podjetju delajo probleme (pijančevanje, izostanki z dela itd.).

Moja želja je, da bi se po odsluženju kadrovskega roka spet vrnil med tovariše v Savi.

ROZMAN Milena je stara 17 let, v našem podjetju pa se je zaposlila pred enim letom. Dela v velopnevmatikarni pri konfekciji zračnic in pravi, da je z delom zadovoljna.

O mladinski organizaciji nam ni kaj dosti povedala, ker ni član ZM in se za delo mladinske organizacije ni nikoli niti zanimala.

Tudi v drugih družbenih organizacijah se ne udeležuje. Njena želja je, da bi v njenem oddelku imeli zagotovljeno delo.

KOCIJAN Ivan, star 18 let, v Savi pa se je zaposlil po končani poklicni gumarski šoli pred enim letom. Dela v pripravi polizdelkov pnevmatike kot predgrevalce zmesi za gumiranje korda. Z delom in sodelavci je zadovoljen.

V zvezi z mladinsko organizacijo nam je Ivan povedal takole:

ZORC Marjan je ravno te dni stopil v dvajseto leto, Savo pa od znotraj pozna že tri leta. Dela v avtopnevmatikarni pri konfekciji potniških plaščev. Pravi, da je z delom zadovoljen in v zvezi z njim zaenkrat nima problemov.

Po mojem mnenju je mladinska organizacija v Savi kar uspešno delovala, kljub temu da je aktivno sodelovalo manjše število posameznikov, ki jim je bilo delo naloženo s funkcijami, da pa so člani sami pri tem premalo sodelovali. Zdi se mi, da je mladina po aktivih v delovnih enotah premalo organizirana, da so člani odbora aktiva delno krivi za neizpolnjevanje nalog aktiva in da bi se tudi konference v proizvodnih enotah morale sklicevati v drugačni obliki kot doslej. Mladi iz delovne

Enajst odgovorov, enajst mišljenj in veliko želja. Objavili smo odgovore naših mladink in mladincev, odgovore na vprašanja, kaj menijo o mladinski organizaciji, njenem delu in o svojih željah. Manj jih tarejo problemi delovnih mest kot problem nadaljnega izobraževanja.

Sava Kranj

**Pravilnik
o izumih
tehničnih izboljšavah
in koristnih
predlogih**

1967

Na temelju 95. člena zakona o patentih in tehničnih izboljšavah (Ur. list SFRJ št. 44/60 in Ur. list SFRJ 28/62) ter 158 člena statuta in 112. člena pravilnika o delitvi osebnih dohodkov tovarne gumijevih izdelkov SAVA Kranj, je delavski svet podjetja na svoji 6. redni seji dne 31. 8. 1967 sprejel

PRAVILNIK

o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih.

1. člen

Ta pravilnik predpisuje v skladu z zakonom o patentih, tehničnih izboljšavah in drugimi veljavnimi predpisi ter statutom in drugimi splošnimi akti podjetja:

1. organe, ki obravnavajo izume, tehnične izboljšave in koristne predloge,
2. postopek za uveljavljanje in obravnavanje le-teh,
3. pravice in dolžnosti izumiteljev ter avtorjev tehničnih izboljšav in koristnih predlogov ter njihovih uporabnikov,
4. postopek za določanje nagrad in odškodnin.

2. člen

Namen tega pravilnika je, da vzbudi vse člane delovne skupnosti podjetja k:

- izumljanju
- odkrivanju in uvajanju novih rešitev določenega tehničnega problema
- racionalnejši uporabi tehničnih sredstev, tehnoloških in drugih delovnih postopkov, s katerimi se dosega večja delovna storilnost, boljša kakovost proizvodov, prihranek pri materialu in energiji, boljše izkoriščanje strojev in naprav boljša organizacija in kontrola proizvodnje in poslovanja, boljša varnost pri delu ter sploh vsako racionalnejše izvajanje katere koli funkcije v podjetju.

3. člen

V posameznih primerih se lahko razmerja iz prejšnjega člena urede tudi s pogodbo o višini odškodnine med izumiteljem ali predlagateljem tehnične izboljšave in delovne skupnosti. Izum pomeni novo ustvarjalno rešitev določenega tehničnega problema, ki se da uporabiti v dejavnosti podjetja in izpolnjuje zakonite pogoje za pridobitev patenta.

4. člen

Izum pomeni novo ustvarjalno rešitev določenega tehničnega problema, ki se da uporabiti v dejavnosti podjetja in izpolnjuje zakonite pogoje za pridobitev patenta.

5. člen

Za tehnično izboljšavo se šteje tehnična rešitev, dosežena z racionalnejšo uporabo znanih tehničnih sredstev in tehnoloških postopkov, s katerimi se dosega večja delovna storilnost, boljša kakovost proizvodov, prihranek pri materialu in energiji, boljše izkoriščanje strojev in naprav ter boljša kontrola proizvodnje in večja varnost pri delu.

6. člen

Za tehnične izboljšave se ne štejejo:

1. predlogi za izboljšanje organizacije na področju administracije, knjigovodstva, dokumentacije, statistike in planiranja ter organizacijskih ukrepov na področju prometa blaga in storitev;
2. predlogi strokovnih sodelavcev v znanstvenih raziskovalnih inštitutih in konstrukcijskih birojih, če se nanašajo na projekte, ki so jih pripravili in izvršili ti strokovni sodelavci v okviru svojih rednih službenih nalog;
3. predlogi, ki so samo prenos znanih tehničnih izkušenj iz drugih domačih in tujih organizacijskih enot oziroma organizacij z bolj razvito tehniko, ali iz strokovne literature.

Predlogi pod 1 in 3 tega člena se lahko štejejo za koristne predloge v smislu določil 7. člena tega pravilnika.

7. člen

Koristen predlog je tisti, ki pomeni racionalnejšo rešitev ali izvajanje katerekoli funkcije v podjetju, a se v smislu določil zakona o patentih in tehničnih izboljšavah ne šteje za izum ali tehnično izboljšavo, kot npr.:

1. predlog, ki ni tehničnega značaja, a se nanaša na izboljšanje organizacije na področju administracije, knjigovodstva, dokumentacije, statistike in planiranja ter na organizacijske ukrepe na področju prometa blaga in storitev;
2. predlog, ki ni originalen, temveč zgolj prenos tehničnih izkušenj in dognanj iz drugih podjetij ali iz strokovne literature;
3. predlog, ki ga je podal predlagatelj, pa se iz opisa njegovega delovnega mesta vidi, da je to njegova redna delovna naloga, ker je zato njegovo mesto ocenjeno za iniciativnost.

8. člen

Določila tega pravilnika se uporabljajo pri vseh izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih, ustvarjenih v podjetju. Za take se šteje predloge, ki so nastali:

1. v času, ko je bil izumitelj ali avtor v delovnem razmerju z delovno skupnostjo in je njegov predlog v neposredni zvezi z njegovim delovnim mestom,
2. v šestih mesecih po preteku delovnega razmerja med izumiteljem ali avtorjem in delovno skupnostjo in je to v neposredni zvezi z njegovim prejšnjim delom v podjetju,
3. po nalogu podjetja in njegovimi sredstvi ne glede na to, kje in kdaj so bili ustvarjeni.

Za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge, ki niso bili ustvarjeni v podjetju, velja zakon o patentih in tehničnih izboljšavah ter drugih zakonitih predpisih.

9. člen

Če je določilo pravilnika v nasprotju z zakonom ali statutom, velja zakonska določba oziroma določba statuta. Če v pravilniku ni določila, se neposredno uporabljajo zakon oz. statut in drugi splošni akti podjetja.

10. člen

Vsak član delovne skupnosti podjetja, ne glede na katerem delovnem mestu dela, pa tudi druge osebe izven podjetja smejo predlagati podjetju izum, tehnično izboljšavo ali koristen predlog za pospeševanje in izboljšanje dejavnosti, za katero je podjetje registrirano.

Podjetje lahko odkupi izume, tehnične izboljšave ali koristne predloge od oseb izven delovnega razmerja in se pri tem ravna po določilih zakona, statuta, tega pravilnika, splošnih aktov podjetja, upoštevajoč rentabilnost takega nakupa.

ORGANI, KI OBRAVNAVAJO IZUME, TEHNIČNE IZBOLJSAVE IN KORISTNE PREDLOGE

11. člen

Organi so:

1. strokovni organi, ki sprejemajo prijave, ugotavljajo prednostno pravico, preizkušajo ter ocenjujejo elemente za odškodnino,
 2. organi upravljanja, ki odločajo o sredstvih za odškodnino oz. o pravici do odškodnine in o njeni višini ter o oblikah varstva izumiteljskih ali avtorskih pravic.
- Organi upravljanja in strokovne službe so dolžne skrbeti za razvoj izumiteljske dejavnosti v podjetju.

12. člen

Referent za racionalizacije je dolžan pospeševati izumiteljsko in racionalizacijsko dejavnost v podjetju, zlasti pa še:

- sodelovati z vsemi zainteresiranimi oddelki in organi ter organizacijami,
- pomagati izumiteljem in racionalizatorjem pri prijavi njihovih predlogov,
- voditi evidenco in dokumentacijo izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov,
- pripraviti potrebno gradivo za seje komisije za izume, tehnične izboljšave in racionalizacije,

- skrbeti za propagando in publiciteto o izumih, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov,
- skrbeti za realizacijo sprejetih sklepov in predlogov ter pravočasno izplačilo nagrad predlagateljem.

13. člen

Vse predloge, ki pomenijo izum, tehnično izboljšavo ali koristen predlog, obravnava in ocenjuje komisija za izume, tehnične izboljšave in racionalizacije (v nadaljnjem besedilu komisija). Njene člane imenuje delavski svet podjetja v skladu z določili pravilnika o volitvah in imenovanju članov organov upravljanja.

14. člen

Komisija se sestaja po potrebi, vendar mora obravnavati vsak vloženi predlog najkasneje v 15 dneh od vložitve in o svojih zaključkih takoj obvestiti predlagatelja. Pri ocenjevanju predlogov mora biti komisija objektivna in če se sami člani komisije ne morejo dokončno objektivno odločiti o posameznem predlogu, lahko povabijo k sodelovanju tudi druge člane delovne skupnosti, da bi posamezen predlog realno ocenili. Kadar gre za spremembo tehnologije, mora s tem obvezno soglašati ustrezna strokovna služba. Sklepi komisije so veljavni, če je zanje glasovala večina članov komisije. Pristojnosti komisije določa 204. člen statuta podjetja.

15. člen

Vsi člani delovne skupnosti podjetja so dolžni pospeševati razvoj izumiteljske dejavnosti kakor tudi novatorske.

To velja posebej še za vodje strokovnih služb in vodstva proizvodnih delovnih enot.

Vodja strokovne službe in vodje proizvodnih delovnih enot so dolžni dati komisiji na njeno zahtevo okvirne in konkretne odgovore, v katerih so navedeni vsi razlogi, ki govore za ali proti sprejetju predloga. Svoje delo morajo opraviti v primernem roku, ki se določi na seji komisije ali sporazumno z referentom za racionalizacije.

Podjetje pospešuje razvoj izumiteljske in novatorske dejavnosti s tem, da po potrebi razpiše natečaj za rešitev določenega problema.

Komisija lahko po potrebi sodeluje z društvom izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav, ki nudi tovrstno pomoč delovnim organizacijam. V razpisu se zlasti podrobneje opiše problem, določi rok za oddajo rešitev, nagrade ter druge pogoje natečaja.

Natečaj razpiše upravni odbor podjetja na predlog komisije in ga objavi na najprimernejši način.

Pravico do udeležbe na natečaju imajo tudi osebe izven podjetja.

III. POSTOPEK PRI OBRAVNAVANJU IN UVELJAVLJANJU PREDLOGA

17. člen

Predlagatelji lahko vložijo svoj predlog:

- neposredno referentu za racionalizacije v oddelku za študij dela,
- pri dežurnem vratarju,
- v nabiralnik za racionalizacijske predloge.

Prijava izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga mora vsebovati opis predloga, po potrebi tudi skico ali načrte, po možnosti tudi dokumentacijo o uporabnosti, koristnosti in pomembnosti. Če izum, tehnično izboljšavo ali koristen predlog prijavlja več članov podjetja, je treba v prijavi navesti ime in priimek vsakega posameznika ter njegov odstotni delež. Prijavitelj, ki hoče ohraniti anonimnost, pošlje predlog v razpravo zaprte kuverte na naslov komisije. Predlog označi s šifro, ki je šifrirana v posebni kuverti, na kateri je naslov komisije in šifra. Na listu v kuverti napiše svoje osebne podatke. Ta kuverta s šifro ostane v arhivu komisije do njene odločitve o samem predlogu.

18. člen

Komisija obravnava predlog na prvi seji s tehnično gospodarskih in pravnih vidikov. V nobenem primeru pa komisija ne more obravnavati predloga, če je ta že uveden v proizvodnjo in šele nato prijavljen komisiji v obravnavo. Vsako preizkušanje in izboljševanje je treba predhodno javiti komisiji, šele ko komisija poizkus odobri, se ga lahko izvede. Na podlagi tega komisija opredeli predlog na:

- izum,
- **tehnično izboljšavo,**
- koristen predlog.

19. člen

Komisija lahko povabi na sejo tudi predlagatelja, ki ima pravico dati pojasnila in mnenje o vseh vprašanih, v katerih komisija razpravlja v zvezi z njegovim predlogom.

20. člen

Če komisija lahko takoj ugotovi vse gospodarske in tehnične kvalitete ter pravne okoliščine v zvezi z izumom, sprejme tudi ustrezne sklepe o naslednjih vprašanih:

1. ali naj organizacija izum izkorišča in v tem primeru bodisi patentira izum v svojem imenu v SFRJ, oz. tudi v tujih državah in v katerih, ali pa naj uveljavi izkoriščanje na temelju licence in v kakšnem obsegu,
2. o tehničnih in gospodarskih prednostih izuma,
3. o sredstvih in ukrepih, ki bi bili potrebni za uvedbo izuma v podjetju,
4. o odškodnini, ki naj se izplača izumitelju,
5. o vseh drugih okoliščinah, ki so pomembne v zvezi z izumom.

21. člen

Če izumitelj predlog ni dovolj izdelan, ga komisija vrne s svojimi pripombami predlagatelju v dopolnitev.

Ravnanje, ki nasprotuje določbam tega člena, pomeni disciplinski prekršek.

IV. PRAVICE IN DOLŽNOSTI IZUMITELJEV, AVTORJEV TEHNIČNIH IZBOLJŠAV IN KORISTNIH PREDLOGOV TER NJIHOVIH UPORABNIKOV

22. člen

Podjetje ima pravico izkoriščati izume, tehnične izboljšave in koristne predloge. Kot izkoriščanje izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga je mišljeno njihovo upravljanje v proizvodnji, prodaja po izumu narejenih izdelkov ter vsaka druga uporaba izuma ali tehnično izboljšanih izdelkov v gospodarske namene.

Če podjetje uveljavlja pravico do izkoriščanja izuma, ima pravico prijaviti izum v svojem imenu zaradi pridobitve patenta. Podjetje je dolžno izkoriščati izum oz. tehnično izboljšavo s skrbnostjo dobrega gospodarja v največjem obsegu.

23. člen

V primeru, da je predlog priznan kot izum, je upravni odbor podjetja dolžan v treh mesecih od dneva prijave sporočiti izumitelju, ali podjetje želi uporabiti pravico do izkoriščanja izuma oziroma pridobitve patenta.

Če izumitelj ni obvestil podjetja o izumu, se šteje rok iz prejšnjega odstavka od dneva, ko je podjetje izvedelo za izum.

V primeru, da podjetje noče pridobiti patenta ali v treh mesecih ne sporoči svojega sklepa izumitelju, ima ta pravico pridobiti patent v svojem imenu.

Tako pravico ima izumitelj tudi takrat, če podjetje v treh mesecih od dneva, ko je izjavilo, da namerava uporabljati pravico do pridobitve patenta, ne vložil ustrezne prijave.

24. člen

Izumitelj in podjetje morata varovati izum v tajnosti do vložitve prijave za pridobitev patenta, na zahtevo enega izmed njih pa tudi do objave zahtevka za izdajo patenta.

25. člen

Ce podjetje prepusti izkoriščanje izuma tudi drugim organizacijam, je dolžno varovati koristi izumov določenih v zakonu za izume, zlasti glede odškodnine, v kolikor se izumitelj sam ne sporazume s temi organizacijami. Ce je podjetje pridobilo patent za izum, pa ga v roku enega leta ne začne izkoriščati ali ne prijavi vsega potrebnega za izkoriščanje, sme izumitelj zahtevati, da se pravica o izkoriščanju in prijava patenta oziroma že podeljeni patent prenese nanj, in to na stroške podjetja.

Izumitelj ima pravico, da izum prijavi v lastnem imenu zaradi patentiranja tudi v tistih državah, za katere je podjetje izjavilo, da bo izum prijavilo, vendar pa v devetih mesecih po prijavi v SFRJ tega ni storilo.

26. člen

Ce je pod okoliščinami iz 8. člena tega pravilnika prišlo samo do zamisli o izumu in izumiteljeva zamisel še ni dokončno izdelana, ima izumitelj pravico prijaviti izum le v njegovi temeljni zamisli.

Prijava zamisli mora vsebovati smiselno enake podatke kot prijava že ustvarjenega izuma. Prijavitelj ima pravico zahtevati od referenta za racionalizacijo vso pomoč pri oblikovanju prijave.

27. člen

Ce želi podjetje opustiti varstvo izuma s patentom, mora tri mesece pred plačilom takse za naslednje leto o tem obvestiti izumitelja in mu na njegovo zahtevo prepustiti patent za nadaljnje obdobje. Stroški prenosa in nadaljnega vzdrževanja gredo v breme izumitelja.

28. člen

Komisija za izume in tehnične izboljšave izda o sprejetju predloga tehnične izboljšave in koristne predloge pismeno odločbo, ki jo podpišeta predsednik komisije in glavni direktor podjetja. O pritožbah zoper odločbo komisije za izume in tehnične izboljšave odloča delavski svet podjetja.

V. POSTOPEK ZA DOLOČANJE NAGRAD IN ODSKODNIN

29. člen

Višino nagrade in odškodnine, ki jo izplača podjetje izumitelju ali novatorju, se izračuna na temelju naslednjih elementov:

- gospodarske koristi, ki jih prinašajo izum, tehnična izboljšava ali koristen predlog podjetju,
- stroški podjetja za dognanje izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga in za uvedbo njegovega izkoriščanja.

Če ni mogoče izračunati gospodarske koristi in rentabilnost, se odškodnina določi po prosti oceni, upoštevajoč pomen izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga, in druge okoliščine.

30. člen

Izumitelj ima pravico do odškodnine za dobo šestih let od pričetka izkoriščanja izuma.

Predlagatelj tehnične izboljšave ima pravico do odškodnine za dobo dveh let od uvedbe izboljšave.

Za koristen predlog ima predlagatelj pravico do odškodnine za dobo enega leta od uvedbe izboljšave.

31. člen

Odškodnino za izkoriščanje izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga se ugotovi tako, da se izračuna najprej denarno vrednost gospodarske koristi, ki jo izum, tehnična izboljšava ali koristen predlog prinašajo. Od te vrednosti se odštejejo denarno vrednost amortizacijske stopnje tistih sredstev, ki jih je podjetje vložilo za dognanje izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga in za uvedbo njihovega izkoriščanja. Na osnovi tako izračunane čiste gospodarske koristi se izračuna odškodnina, ki jo prejme predlagatelj.

32. člen

Kot gospodarska korist iz prejšnjega člena je mišljena zlasti denarno izražena korist, ki jo podjetju prinaša izum ali tehnična izboljšava s tem:

- da se je povečal obseg proizvodnje,
- da so se odpravila ozka grla v proizvodnji,
- da se je zmanjšala poraba surovin, energije in vložene- ga dela na enoto proizvodnje,
- da se je povečala življenjska doba sredstev,
- da so se zmanjšali stroški za vzdrževanje,
- da se je izboljšala kvaliteta proizvodov,
- da so se zaradi takih izboljšav ali uvedbe novih pro- izvodov odprla nova tržišča in se je zato povečala realizacija v poslovnem letu, in druge koristi, ki jih podjetju prinašajo izum, tehnična izboljšava ali kori- sten predlog. Praviloma je osnova za odškodnino raz- lika med novo in staro last. ceno.

33. člen

Odškodnina za izumitelje na temelju čiste gospodarske koristi se izračuna v odstotkih po naslednji lestvici:

Čista gospodar- ska korist	% odškodnine
do N din 5,000	25 %, toda najmanj N din 500.—
5,000— 20,000	15 % od zneska nad 5,000 + 1,250.—
20,000— 100,000	10 % od zneska nad 20,000 + 3,500.—
100,000— 500,000	8 % od zneska nad 100,000 + 11,500.—
500,000—1,000,000	5 % od zneska nad 500,000 + 43,500.—
nad 1,000,000	2 % od zneska nad 1,000,000 + 58,500.—

34. člen

Odškodnina za predlagatelje tehničnih izboljšav na temelju čiste gospodarske koristi se izračuna v odstotkih po naslednji tabeli:

Čista gospodar- ska korist	% odškodnine	
do N din 5,000	20 %,	toda najmanj N din 200.—
5,000— 20,000	10 %	od zneska nad 5,000 + 500.—
20,000— 100,000	7 %	od zneska nad 20,000 + 2,500.—
100,000— 500,000	5 %	od zneska nad 100,000 + 8,100.—
500,000—1,000,000	2 %	od zneska nad 500,000 + 28,100.—
nad 1,000,000	1 %	od zneska nad 1,000,000 + 38,100.—

35. člen

Odškodnine za koristne predloge na temelju čiste go-
spodarske koristi se izračuna v % po naslednji tabeli:

Čista gospodar- ska korist	% odškodnine	
do N din 5,000	10 %,	toda najmanj N din 100.—
5,000— 20,000	5 %	od zneska nad 20,000 + 1,250.—
20,000— 100,000	2 %	od zneska nad 20,000 + 1,250.—
100,000— 500,000	1 %	od zneska nad 100,000 + 2,850.—
500,000—1,000,000	0,5 %	od zneska nad 500,000 + 6,850.—
nad 1,000,000	0,1 %	od zneska nad 1,000,000 + 9,350.—

36. člen

Odškodnina se predlagatelju izplača na podlagi letnega
obračuna čiste gospodarske koristi, biti pa mora izplačana
vsaj tri mesece po preteku vsakega leta izkoriščanja iz-
boljšave. V posebnem dogovoru s predlagateljem se lahko
določi, da se mu izplača ob letnem obračunu.

37. člen

Komisija lahko nagradi izboljšave, katerih gospodar-
sko korist bi bilo težko obračunsko zasledovati, z enkratno
nagrado, ki se predlagatelju takoj izplača.

Za vsak sprejeti predlog izboljšave prejme predlagatelj
akontacijo v znesku N din 100.—, ostali del odškodnine
pa se mu izplača ob letnem ali polletnem obračunu.

38. člen

Komisija razpravlja o vsakem predlogu ali ideji in da predlagatelju obrazložen odgovor.

Predloge ali ideje, v katere je predlagatelj vložil precej truda, vendar po oceni komisije ne predstavljajo dovolj pomembne izboljšave, da bi jih lahko realizirali, se nagradi z osnovno nagrado N din 20.—.

39. člen

Če je več predlagateljev hkrati vložilo predlog o isti tehnični izboljšavi, se šteje predlog kot kolektiven.

40. člen

Z namenom, da se zaščiti tehnično, proizvodno in organizacijsko disciplino, je predlagateljem prepovedano samovoljno preizkušanje predlagane tehnične izboljšave brez predhodnega odobrenja referenta za racionalizacije — tajnika komisije.

Če je za vložitev predloga tak poizkus potreben, mora predlagatelj obvestiti o tem referenta za racionalizacije, da za ta poizkus poskrbi vse potrebno. Datum prijave za predhodni poizkus pri referentu za racionalizacije se šteje istočasno že za prijavo predloga tehnične izboljšave in ga drug predlagatelj pismeno ali ustno ne more uveljaviti. Referent za racionalizacije poskrbi, da se poizkus opravi pravočasno in na pravem mestu.

41. člen

V času poizkusov poizkusne proizvodnje in tri mesece po njej ni mogoče predlagati komisiji za izume in tehnične izboljšave nobenega izuma ali izboljšave z istega področja dela.

42. člen

Predlagane izume in tehnične izboljšave se predvidoma preizkuša v času, ko ne teče redna proizvodnja. Poizkus je mogoče izvršiti med redno proizvodnjo le v opravičenih primerih po predhodnem dogovoru z referentom za racionalizacije in z vodji delovnih enot.

43. člen

Izumi in tehnične izboljšave ter koristni predlogi omogočajo boljše, cenejše, racionalnejše poslovanje podjetja kot celote, zato se odškodnina in nagrade izplačujejo iz skupnih sredstev.

VI. PREDHODNE IN KONČNE ODLOČBE

44. člen

Že prijavljeni izumi, tehnične izboljšave in koristni predlogi, za katere še ni izdana rešitev, se rešujejo po tem pravilniku.

45. člen

Za tolmačenje tega pravilnika je pristojen DS podjetja. On ga ima po postopku, določenem v statutu, tudi pravico spreminjati in dopolnjevati.

46. člen

Ta pravilnik začne veljati 8. dan po objavi v tovarniškem časopisu, v informatorju ali na nek drug način. S tem dnem preneha veljati dosedanji pravilnik o nagrajevanju izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav.

Predsednik DS
Marjan Čeferin l. r.